

Κωνσταντίνος Κανάρης

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης γεννήθηκε στα Ψαρά, μεταξύ του 1790 και 1793 και πέθανε στην Αθήνα, το έτος 1877. Υπήρξε σπουδαία μορφή του ναυτικού αγώνα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 και στην συνέχεια ναύαρχος και πολιτικός. Διετέλεσε πέντε φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας σε διάστημα 33ετών (1844 -1877). (Περισσότερα)

Οι ρίζες της οικογένειάς του δεν έχουν διερευνηθεί. Σύμφωνα με ορισμένους βιογράφους του, καταγόταν από την Ήπειρο, και συγκεκριμένα από την Πάργα, από όπου οι γονείς του κατέφυγαν στα Ψαρά, λόγω των τουρκικών διώξεων. Έφηβος υπηρέτησε στο εμπορικό πλοίο του θείου του Μπουρέκα και αργότερα ως πλοίαρχος, συνέχισε τα ταξίδια του στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο. Μόλις κηρύχθηκε η Επανάσταση, εγκατέλειψε τα εμπορικά ταξίδια και εντάχθηκε στον Ψαριανό στόλο, ως απλός ναύτης.

Τολμηρός και ριψοκίνδυνος, ειδικεύτηκε στη χρήση των πυρπολικών και το πρώτο και πιο γνωστό του κατόρθωμα υπήρξε η πυρπόληση της ναυαρχίδας του τουρκικού στόλου, στη Χίο, τη νύχτα της 6ης προς την 7η Ιουνίου 1822 .

Λίγους μήνες αργότερα, τη νύχτα της 28ης προς την 29η Οκτωβρίου 1822, ο Κανάρης πυρπόλησε στην Τένεδο ένα τουρκικό δίκροτο, που σύμφωνα με ορισμένους ιστορικούς, ήταν η υποναυαρχίδα του τουρκικού στόλου. Στις 4 Αυγούστου 1824, σε μια κρίσιμη για το ναυτικό αγώνα στιγμή, ο Ψαριανός πυρπολητής προσπάθησε να προσκολλήσει το μπουρλότο του σε εχθρικό πλοίο στο στενό της Σάμου και μολονότι δεν το κατόρθωσε, πέτυχε να ματαιώσει την έφοδο του τουρκικού στόλου εναντίον του νησιού. Αργότερα είχε και άλλες επιτυχίες.

Το τολμηρότερο εγχείρημά του υπήρξε αναμφισβήτητα, η επιχείρησή του εναντίον του αιγυπτιακού στόλου, στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας, που θα αποτελούσε αντιπερισπασμό στη δράση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο. Στις 10 Αυγούστου 1825, δυο πολεμικά και τρία πυρπολικά των ναυτικών νησιών έφτασαν σε μικρή απόσταση από την Αλεξάνδρεια. Ο Κανάρης προχώρησε προς το κέντρο του εχθρικού στόλου, αντίθετος όμως άνεμος τον ανάγκασε να εγκαταλείψει το εγχείρημα και να απομακρυνθεί. Η κάμψη της Επανάστασης, τα επόμενα χρόνια, είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της δράσης του ναυτικού, λόγω έλλειψης μέσων.

Ο Κανάρης όμως, εκτός από τους ναυτικούς αγώνες, πρόσφερε τις υπηρεσίες του και σε άλλους τομείς. Ο Καποδίστριας, πρώτος Κυβερνήτης

της Ελλάδας, του ανέθεσε την αρχηγία του στολίσκου των πυρπολικών, που ανήκε στην, υπό τον Μιαούλη, ναυτική μοίρα του Αιγαίου. Βοήθησε τον Καποδίστρια στο έργο του και κατά τη διάρκεια των αγώνων της αντιπολίτευσης εναντίον του τελευταίου προσπαθώντας να αμβλύνει τις αντιθέσεις. Μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη (1831) ο Κανάρης αποσύρθηκε στη Σύρο, όπου είχαν καταφύγει πολλοί Ψαριανοί μετά την καταστροφή του νησιού τους (1824), και επανήλθε στο δημόσιο βίο κατά την πρώτη περίοδο της βασιλείας του Όθωνα, ο οποίος του απένειμε το βαθμό του πλοιάρχου α' τάξεως και αργότερα του ναυάρχου.

Στην πρώτη κυβέρνηση, μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 ανέλαβε το Υπουργείο των Ναυτικών και από τότε, ως τον θάνατό του, αναμίχθηκε ενεργά στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Στις 16 Μαΐου 1854, κατά τη διάρκεια της αγγλογαλλικής κατοχής της Αθήνας και του Πειραιά, ανέλαβε και πάλι το Υπουργείο των Ναυτικών στην κυβέρνηση του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου και αργότερα εντάχθηκε στην παράταξη που αντιπολιτευόταν τον Όθωνα .

Μετά την εκλογή του Γεωργίου Α΄ ορίστηκε μέλος της τριμελούς επιτροπής που πήγε στη Δανία για να προσφέρει στο νέο βασιλιά το Στέμμα ενώ κατά τη διάρκεια των εργασιών της Εθνοσυνέλευσης που ψήφισε το Σύνταγμα του 1864 συμμετέσχε με τον Δημήτριο Γρίβα, στην προοδευτική παράταξη. Ανέλαβε την πρωθυπουργία πέντε (5) φορές σε κρίσιμες για την πολιτική ζωή της χώρας στιγμές, στις 16 Φεβρουαρίου 1844, τον Οκτώβριο του 1848, στις 26 Ιουλίου 1864, την 2 Μαρτίου 1865 και στην οικουμενική κυβέρνηση που σχηματίστηκε στις 26 Μαΐου 1877, κατά τη διάρκεια της «Βαλκανικής κρίσης» που προκλήθηκε από τον Ρωσοτουρκικό Πόλεμο. Πέθανε ως πρωθυπουργός στις 2 Σεπτεμβρίου 1877.

Ο Κανάρης υπήρξε σύμβολο ενότητας στην πρώτη πενηκονταετία του ελληνικού κράτους και τιμήθηκε, όσο λίγοι από τους αγωνιστές του 1821. Η πολεμική του δράση κατά τη διάρκεια της Επανάστασης προκάλεσε τον θαυμασμό της Ευρώπης και ονομαστοί λογοτέχνες εμπνεύστηκαν από τα κατορθώματά του.

Πηγή: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ (Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια), Τόμος 4, σελ. 241-242 (*Συλλογή Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Σ.*)